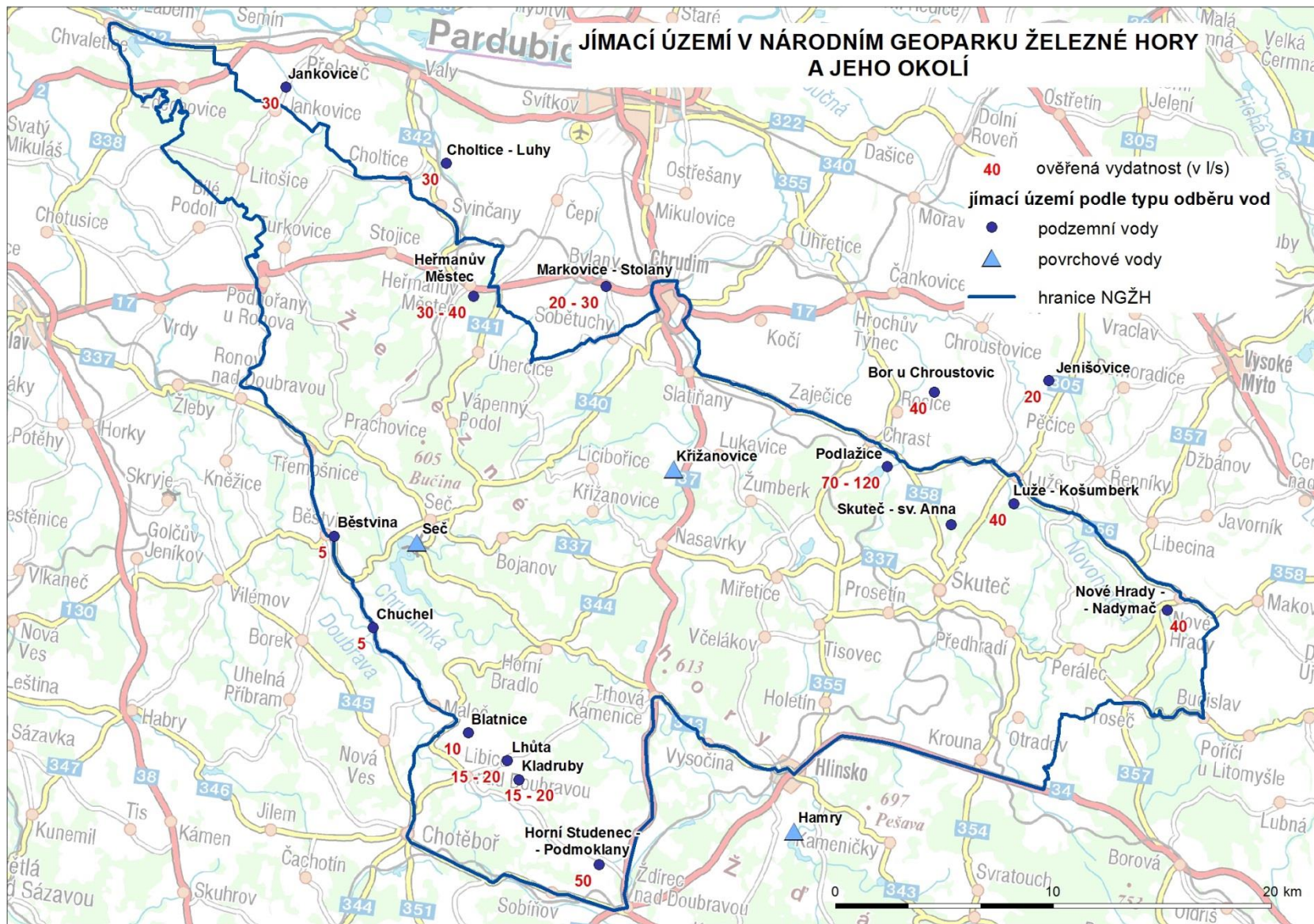
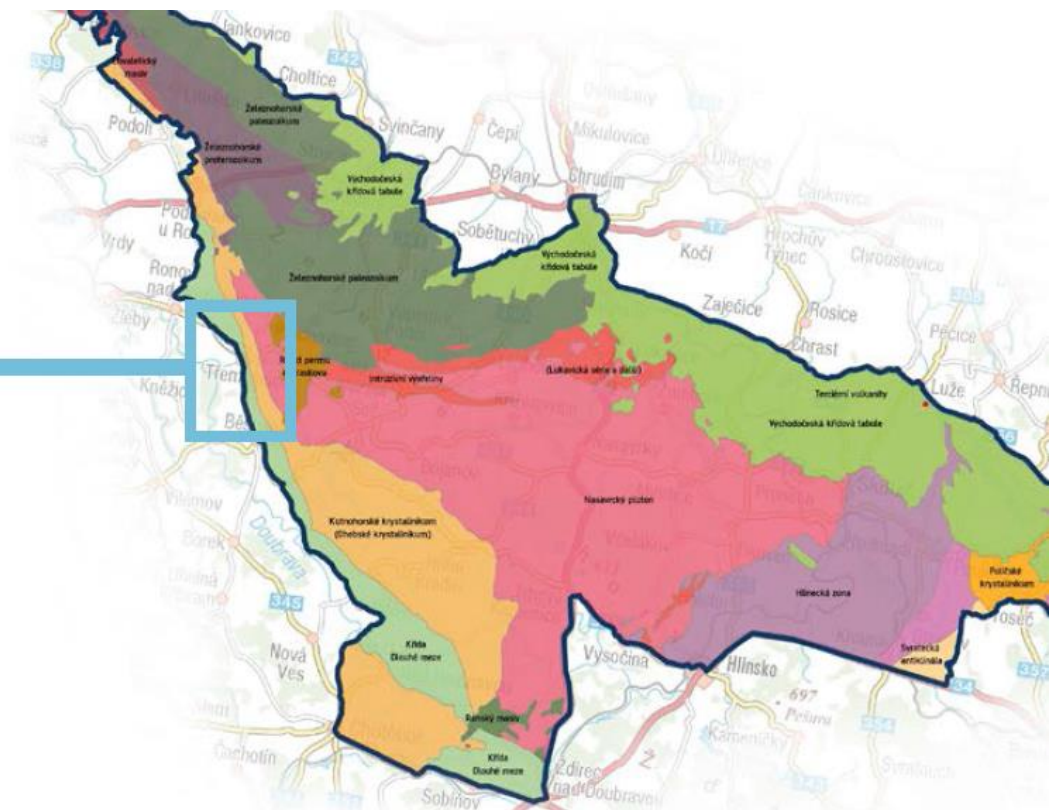
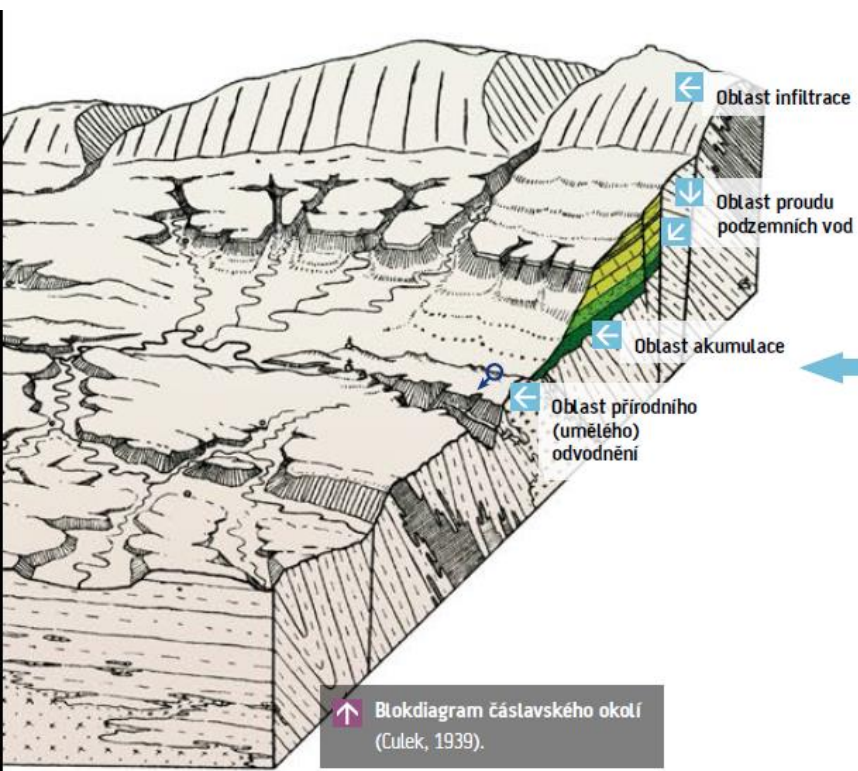

HISTORIE JÍMÁNÍ PODZEMNÍCH VOD

JÍMACÍ ÚZEMÍ V NÁRODNÍM GEOPARKU ŽELEZNÉ HORY A JEHO OKOLÍ

HISTORIE JÍMÁNÍ PODZEMNÍCH VOD NA SV. OKRAJI ŽELEZNÝCH HOR

Celý severovýchodní okraj Železných hor od Nových Hradů až po Chvaletice je z geologického hlediska transgresním okrajem české křídové pánve. Kombinace výchozů pískovců a opuk o mocnosti 40 m – 100 m a jejich tektonické porušení vedla ke vzniku dílčích hydrogeologických struktur, ze kterých je souhrnně odebíráno kolem 150 l/s podzemní vody.

Z historického hlediska a z hlediska velikosti odběrů podzemních vod je nejvýznamnější tzv. podlažická deprese. Jedná se o pánevitou, tektonicky omezenou oblast mezi městem Chrast a obcí Podlažice, jejíž výplň tvoří pískovce a opuky cenomanského až spodnoturonského stáří.

Počátky vodárenské tradice se datují k roku 1662, kdy byla povolena výstavba zámeckého vodovodu a zámecké vodárenské věže. V roce 1883 byla odvrtána prvá artéská studna pro zásobování města Chrast. V roce 1908 byl navrtán „vydatný artéský pramen“, který poskytoval 15 l/s při výtlačné výšce 8 m. Na přelomu 50. a 60. let minulého století byl uskutečněn komplexní hydrogeologický průzkum, jehož cílem bylo získání velkého množství kvalitní podzemní vody pro aglomeraci Pardubice. Bez nadsázky můžeme hovořit o počátcích moderní hydrogeologie v Čechách.

Podlažice – jímací území
VAK Chrudim.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

↑ Chrašice – lázně
(artéská studna).

↑ Chrašice – lázně.

↑ Podlažice – vrt S-2
(1941).

↑ Podlažice – odpouštění
vrtu V-2 (Dr. Zima, 1956).

JÍMÁNÍ PODZEMNÍCH VOD NA JZ. OKRAJI ŽELEZNÝCH HOR

Na jihozápadní straně Železných hor je od Krucemburku až po Třemošnici vyvinut úzký pruh sedimentů ve vývoji pískovců (cenoman), slinitých prachovců a pískovců (spodní a střední turon). Protáhlý tvar území předurčil název geologické struktury – Dlouhá mez. Od tělesa Železných hor jsou sedimenty odděleny více než 40 km dlouhým železnohorským zlomem směru severozápad – jihovýchod. Řada příčných zlomů kolmých na železnohorský zlom člení Dlouhou mez na samostatné celky – kry.

System podélných a příčných zlomů podmínil výskyt řady pramenních vývěřů, které byly ve 30. až 40. letech minulého století firmou

Chmelík podchyceny pramenními jímkami, štolami a galeriemi. Ty tvoří z vodárenského hlediska ojedinělý systém technicky velmi dobře zachovalých jímacích objektů – bez nadsázky se jedná o technické památky.

K typickým ukázkám patří jímací území Horní Studenec a Podmoklany (zdroje Sušárna, Kostel, MNV, Štola u úpravny), kde délka štol a galerií se průřezem chodeb 1,0 m × 1,5 m místy dosahuje až 50 m. Gravitačně převáděnou podzemní vodou je zásobována Chotěboř a Havlíčkův Brod a v posledním období i Hlinsko. Systém poskytuje až 80 l/s kvalitní podzemní vody.

Letecký pohled na obec
Horní Studenec.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

↑ Něcovy prameny.
Pramenní jímka.

↑ Vodní zdroj – štola Kostel.

↑ Čelba v opukách ve štole
s pramenními vývěry.

↑ Odvod pramenních vývěrů
ve štole.